

פרופ' עופר שיף

דואל: oschiff@gmail.com טלפון: 0502143452

שעות קבלה: בניין 74 חדר 460, ד' 16-17 (לפי תיאום מראש)

**מולדות ישראליות: מולדת וגלות בשיתח ישראללי, הציוני והיהודי
סמינר מ.א. (סמסטר א') מספר קורס:**

יום ד', 14.00-16.00, בניין 74, חדר 224

התוכנית הבינלאומית ללימודי מדינת ישראל, מכון בן גוריון לחקר ישראל והציונות

תיאור הקורס – מסגרת ותוכן:

המושגים "מולדת-גלות" משקפים מגוון תפיסות שייכות וזהות של זרמים וקבוצות בחברה בישראל.

הדין התיאורטי וההיסטורי-סוציולוגי בסמינר מבקש לבחון את המושגים "מולדת", ו"גלות" לא רק כמושגים תיאוריים, אלא ככלים ניתוחיים. לצורך כך נבחן מחקרים הבוחנים מושגים אלה בהקשרים סוציולוגיים-היסטוריים הנוגעים ליחסים בין קבוצות שונות בחברה בישראל, ליחסי רוב מיעוט ולסוגיות של זהות ושייכות.

חובות הקורס:

- א. נוכחות חובה (חיסור של יותר משלושה מפגשים יגרור גריעה אוטומטית מהקורס)
- ב. הצגת 3 מאמרים בכיתה
- ג. רפרט – הצגה בכיתה של ראשי הפרקים והנקודות המרכזיות של המחקר
- ד. עבודת סמינר המנתחת באופן השוואתי ניתוח מסוים במושג גיטו בקרב היישוב של שנות השלושים.

הרכב הציון:

השתתפות והצגת מאמרים בכיתה – 15%	
רפרט בכיתה - 15%	
עבודת סמינר - 70%	

הסמינר יתבסס על קובץ המאמרים "גלויות ישראליות" – סדרת נושא של עיונים בתקומת ישראל (2015). הקובץ בוחן את קשרי הגומלין בין מולדת וגולה ביישוב ובחברה בישראל החל משנות ה-30 של המאה ה-20 ועד ימינו.

- מירב אמיר, "גבול", בתוך: מפתח – מבחר מושגים פוליטיים (עדי אופיר, עורך), אוניברסיטת ת"א, 2014, עמ' 121-141
- יהודית תידור באומל "גשרים בין אתמול ומחר – מקומה של תרבות הגולה בסיפור חייהן של גיבורות העלייה החמישית", קתדרה 114, טבת תשס"ה, עמודים 121-148.
- אבנר בן עמוס, "מי הוא שהלך בשדות? בחיפוש אחר הצבר האמתי, בתוך: גלויות ישראליות – מולדות וגלות בשיח הישראלי, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (10) 2015, עמ' 196-203.
- אליעזר בן רפאל, "יחסי תפוצה ומולדת: רצועות ההנעה", בתוך: מולדות בגולה – תפיסות של שייכות וזרות בתפוצה היהודית, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (9) 2015, עמ' 123-136.
- זלי גורביץ, וגדעון ארן, "על המקום, אנתרופולוגיה ישראלית", אלפיים 4, תשנ"ב, עמודים 9-44.
- אליעזר דון יחיא, "יהדות, ציונות וגלות: תמורות בתפיסת הגלות בהגות הציונית ובחברה הישראלית", בתוך: גלויות ישראליות – מולדות וגלות בשיח הישראלי, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (10) 2015, עמ' 318-280.
- לואיס וקאן, "מהו גטו? בנייה של מושג סוציולוגי", סוציולוגיה ישראלית ו (1) 2004, עמ' 151-162.
- חנן חבר, "בין ספרות של שבת לספרות של עם" אשר ברש והספרות העברית בין גולה למולדת", בתוך: גלויות ישראליות – מולדות וגלות בשיח הישראלי, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (10) 2015, עמ' 52-82.
- הלל כהן, "חיו ומותו של היהודי הערבי בארץ ישראל ומחוצה לה", בתוך: מולדות בגולה – תפיסות של שייכות וזרות בתפוצה היהודית, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (9) 2015, עמ' 171-200.
- ניסים ליאון, "מבני עקיבא ל'מניין הצעירים': הלאמת המסורת האשכנזית בקהילת המתפללים הציונית-דתית", בתוך: גלויות ישראליות – מולדות וגלות בשיח הישראלי, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (10) 2015, עמ' 176-153.
- רוגית מטלון, "קרוא וכתוב" בתוך: קרוא וכתוב, ת"א, הקיבוץ המאוחד, עמ' 9-13.
- יהודה שנהב, "הנכבה והמלנכוליה היהודית-ערבית", " בתוך: גלויות ישראליות – מולדות וגלות בשיח הישראלי, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (10) 2015, עמ' 240-252.
- דליה מגור, "עם הפנים לתפוצות: השיח היהודי באמנות ארץ ישראל בשנות השלושים של המאה העשרים" בתוך: גלויות ישראליות – מולדות וגלות בשיח הישראלי, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (10) 2015, עמ' 13-51
- משה צוקרמן, "היבטים של שלילת הגלות", בתוך: גלויות ישראליות – מולדות וגלות בשיח הישראלי, (עופר שיף, עורך) עיונים בתקומת ישראל סדרת נושא (10) 2015, עמ' 239-240.
- אלינה קורן, "מחשבות ישראליות על מושג הגטו", סוציולוגיה ישראלית ו (1) 2004, עמ' 163-169.